

PAŃSTWOWE GOSPODARSTWO LEŚNE
LASY PAŃSTWOWE

**SPRAWOZDANIE
FINANSOWO-GOSPODARCZE
ZA 2016 ROK**

DYREKCJA GENERALNA LASÓW PAŃSTWOWYCH
WARSZAWA, 2017 rok

SPIS TREŚCI

1. Organizacja Lasów Państwowych	1
2. Zasoby Lasów Państwowych	4
2.1. Zatrudnienie	4
2.2. Majątek	6
3. Przychody Lasów Państwowych	7
4. Koszty Lasów Państwowych	9
5. Wynagrodzenia	12
6. Wynik Lasów Państwowych	13
6.1. Rachunek zysków i strat	13
6.2. Wstępny podział zysku Lasów Państwowych	14
6.3. Nakłady na niefinansowe aktywa trwałe	14
7. Fundusz leśny	15
8. Wykonanie zadań w zakresie gospodarki leśnej	16
8.1. Działalność podstawowa	16
8.2. Działalność uboczna	21
8.3. Działalność dodatkowa	21
8.4 Realizacja innych działań związanych z gospodarką leśną	21
9. Zmiany w stanie majątku Lasów Państwowych w 2016 roku w porównaniu z rokiem 2015	27
10. Bilans Lasów Państwowych	28
11. Zaangażowanie kapitału Lasów Państwowych w innych podmiotach gospodarczych	30
12. Pozyskanie i sprzedaż drewna w 2016 roku	31
12.1. Pozyskanie drewna	31
12.2. Sprzedaż drewna	31
13. Promocja i współpraca międzynarodowa Lasów Państwowych	32
13.1. Działalność promocyjna i informacyjna	32
13.2. Współpraca międzynarodowa	36
14. Wybrane wskaźniki i parametry	39
15. Podsumowanie	40

1. Organizacja Lasów Państwowych

Podstawę prawną działania Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe zwanego dalej Lasami Państwowymi, w 2016 r. stanowiły m.in.: ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 788), rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 grudnia 1994 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe (Dz. U. Nr 134 poz. 692), ustawa o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1047 z późn. zm.), rozporządzenia wydane z mocy ustawy o lasach przez ministra właściwego ds. środowiska.

Lasy Państwowe sprawują zarząd nad lasami stanowiącymi własność Skarbu Państwa. W ramach tego zarządu prowadzą gospodarkę leśną, gospodarują gruntami i innymi nieruchomościami oraz ruchomościami związanymi z gospodarką leśną, a także prowadzą ewidencję majątku Skarbu Państwa.

Lasy Państwowe są państwową jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej i reprezentują Skarb Państwa w zakresie zarządzanego mienia. Lasy Państwowe prowadzą działalność na zasadzie samodzielności finansowej. Lasami Państwowymi kieruje dyrektor generalny Lasów Państwowych przy pomocy dyrektorów regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych.

Według stanu na 31 grudnia 2016 r. w skład Lasów Państwowych wchodziły następujące jednostki organizacyjne:

1) Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych	1
2) regionalne dyrekcje Lasów Państwowych	17
3) nadleśnictwa	430
4) inne jednostki organizacyjne o zasięgu regionalnym, zwane dalej zakładami	15
5) inne jednostki organizacyjne o zasięgu krajowym, zwane dalej zakładami	7

Struktura zakładów według profilu ich działalności na dzień 31 grudnia 2016 r. przedstawiała się następująco:

Zakłady usługowe o zasięgu regionalnym:	ogółem stan na 31.12.2016 r.
1) Zespoły składnic	3
2) Gospodarstwa rybackie	2
3) Zakłady transportu i spedycji	2
4) Zakłady usługowo-produkcyjne	3
5) Ośrodki transportu leśnego	2
6) Zakłady usług leśnych	2
7) Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	1
Razem	15

Zakłady o zasięgu krajowym:	ogółem stan na 31.12.2016 r.
1) Ośrodek Rozwojowo–Wdrożeniowy LP w Bedoniu	1
2) Ośrodek Kultury Leśnej w Gołuchowie	1
3) Leśny Bank Genów Kostrzyca w Miłkowie	1
4) Centrum Informacyjne Lasów Państwowych w Warszawie	1
5) Ośrodek Techniki Leśnej w Jarocinie	1
6) Zakład Informatyki Lasów Państwowych w Sękocinie	1
7) Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych w Warszawie	1
Razem	7

Badania naukowe realizowane w 2016 r. przez jednostki naukowo–badawcze na zlecenie dyrektora generalnego Lasów Państwowych miały charakter zarówno poznawczy, jak i użyteczny, a ich wyniki mają istotny wpływ na rozwój wszystkich dziedzin leśnictwa.

Głównym wykonawcą badań dla Lasów Państwowych w 2016 roku był Instytut Badawczy Leśnictwa (IBL).

W 2016 roku na realizację 101 tematów badawczych Lasy Państwowe wydatkowały środki związane z funduszem leśnym w łącznej kwocie 50.028,42 tys. zł, w tym na tematy realizowane przez:

Institut Badawczy Leśnictwa	38.452,36 tys. zł na realizację 61 tematów,
uczelnie i inne jednostki – ogółem	11.576,06 tys. zł na realizację 40 tematów.

Wyniki badań uzyskane w ramach realizacji tematów badawczych, w zależności od ustaleń podjętych podczas komisyjnych odbiorów dotyczących zakresu i formy ich upowszechniania, były przekazywane do nadzorowanych jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych, a także do innych jednostek spoza Lasów Państwowych, celem stosownego wykorzystania (wdrożenia).

2. Zasoby Lasów Państwowych

2.1. Zatrudnienie

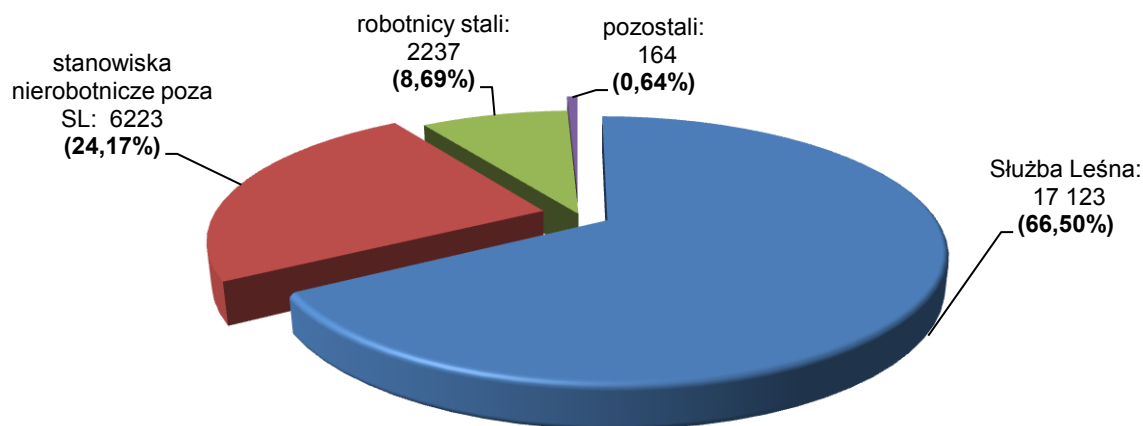
W roku 2016 przeciętne miesięczne zatrudnienie w Lasach Państwowych wyniosło 25.747 etatów i w stosunku do 2015 roku było wyższe o 245 etatów. Struktura zatrudnienia kształtowała się następująco:

– pracownicy stali	25.583 Etaty
w tym: na stanowiskach nierobotniczych	23.346 Etatów
– pracownicy zatrudnieni na czas określony	164 Etatów

Struktura przeciętnego miesięcznego zatrudnienia w układzie grup jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych w omawianym okresie przedstawiała się następująco:

1) w nadleśnictwach	23.401 Etatów
z tego:	
– w Służbie Leśnej	16.347 Etatów
– na stanowiskach nierobotniczych poza Służbą Leśną	5.132 Etaty
– na stanowiskach robotniczych	1.922 Etaty
2) w zakładach	1.019 Etatów
w tym: na stanowiskach nierobotniczych	592 Etaty
3) w Dyrekcji Generalnej i biurach regionalnych dyrekcji LP (łącznie z Zespołami Ochrony Lasu)	1.327 Etatów
w tym: w Służbie Leśnej	766 Etatów

Struktura zatrudnienia w Lasach Państwowych w 2016 roku

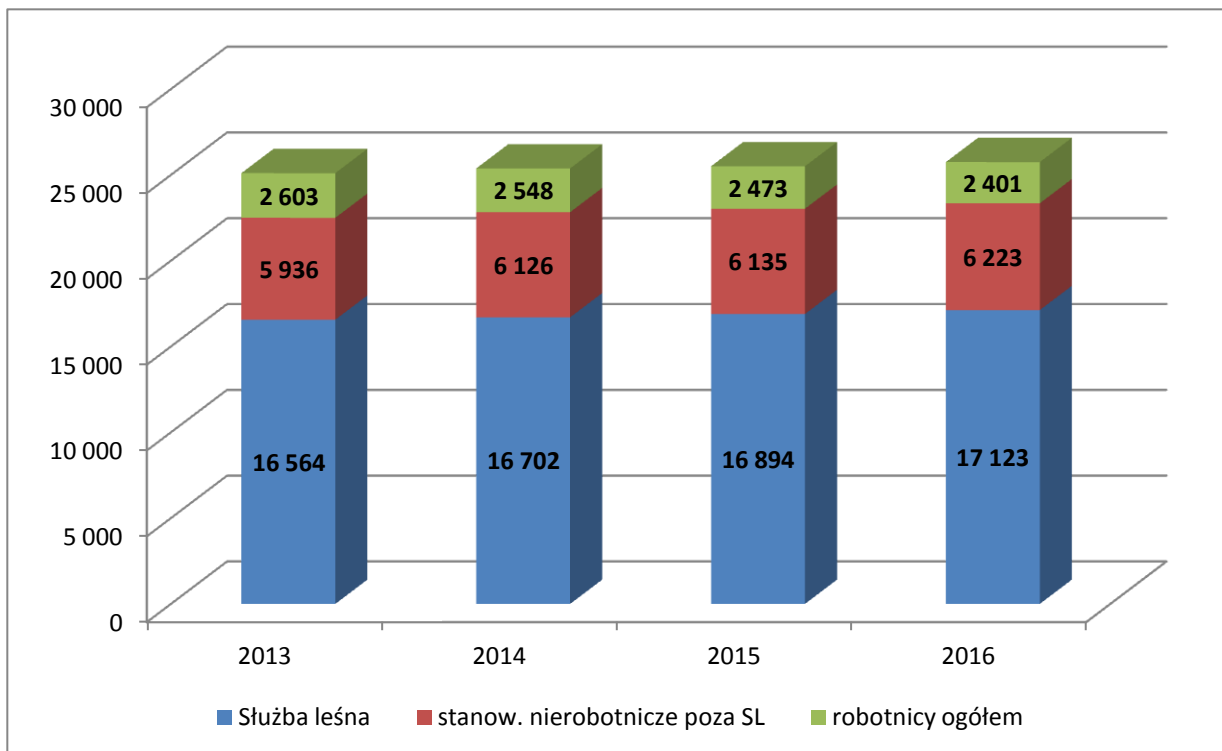

Analiza przeciętnego stanu zatrudnienia w Lasach Państwowych w latach 2013–2016 wykazuje wzrost zatrudnienia ogółem w stosunku do 2013 roku. W 2016 roku zatrudnienie wzrosło o 245 etatów w stosunku do wykonania 2015 roku. W 2016 roku na stanowiskach nierobotniczych wystąpił wzrost zatrudnienia o 317 etatów, przy czym:

- w Służbie Leśnej zatrudnienie wzrosło o 229 etatów w stosunku do 2015 roku i o 421 etatów w stosunku do 2014 roku,
- liczba zatrudnionych na stanowiskach nierobotniczych poza Służbą Leśną w stosunku do 2015 roku zwiększyła się o 88 etatów, w stosunku do 2014 roku wzrosła zaś o 97 etatów.

Na stanowiskach robotniczych nastąpiło zmniejszenie zatrudnienia w porównaniu z rokiem 2015 – o 72 etaty, a z rokiem 2014 – o 147 etatów.

Zatrudnienie w Lasach Państwowych w latach 2013–2016

Według stanu na dzień 31 grudnia 2016 r. w PGL Lasy Państwowe zatrudnionych było 25.980 osób, tj. o 371 osób więcej niż w ostatnim dniu 2015 roku.

2.2. Majątek

Powierzchnia gruntów będących w zarządzie Lasów Państwowych (według stanu na 31 grudnia 2016 r.)	7.606.060,13 ha
w tym:	
– lasy razem	7.303.542,12 ha
w tym: – grunty zalesione	6.982.160,00 ha
– grunty niezalesione	122.494,09 ha
– użytki rolne	137.070,72 ha
– nieużytki	96.727,34 ha
– wody	8.897,25 ha
– zadrzewienia i zakrzewienia	12.087,01 ha

Zasoby drzewne (według stanu na 1 stycznia 2017 r.):

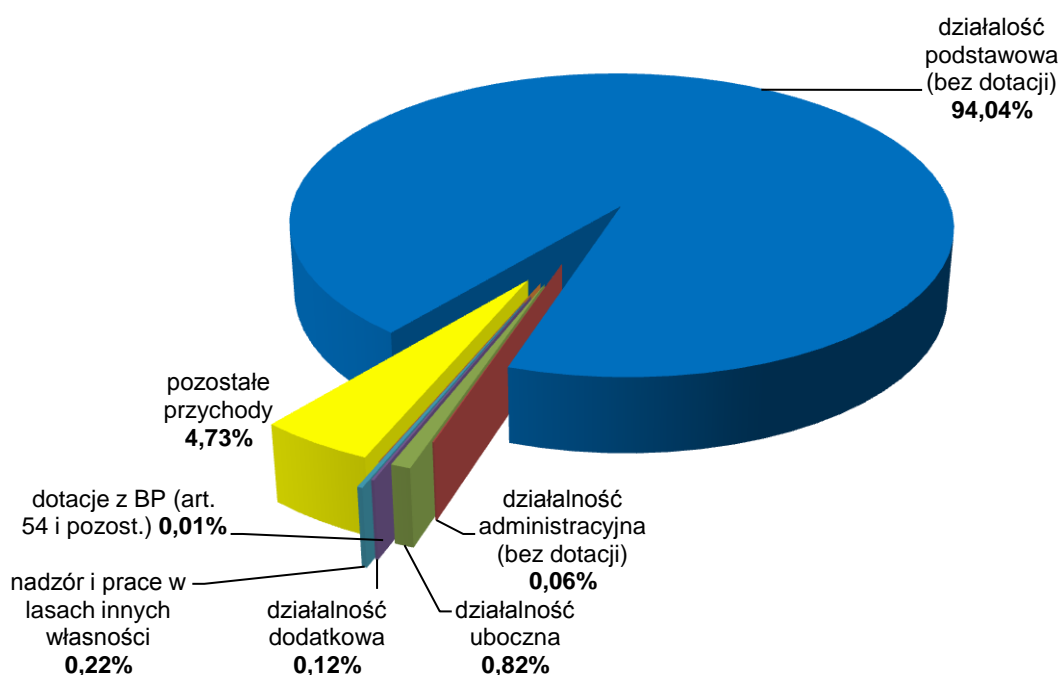
1. Zasoby drzewne (w m ³ grubizny brutto „na pniu”)*	2.005,0 mln m ³
2. Przeciętna zasobność drzewostanów:	
– w przeliczeniu na 1 ha gruntów zalesionych i niezalesionych*	282 m ³
– w przeliczeniu na 1 ha gruntów zalesionych	290 m ³
3. Przyrost (bieżący roczny) grubizny brutto w m ³ /ha gruntów leśnych obliczony z ostatnich pięciu lat (2012–2016) *	9,73 m ³
4. Przyrost (przeciętny roczny) grubizny brutto w m ³ /ha gruntów leśnych obliczony z ostatnich dziesięciu lat (2007–2016)	9,51 m ³
5. Wzrost zasobów drzewnych w 2016 r. *	26,9 mln m ³

* dane wg Wielkoobszarowej Inwentaryzacji Stanu Lasu – (WISL) wyniki za okres 2012–2016.

3. Przychody Lasów Państwowych

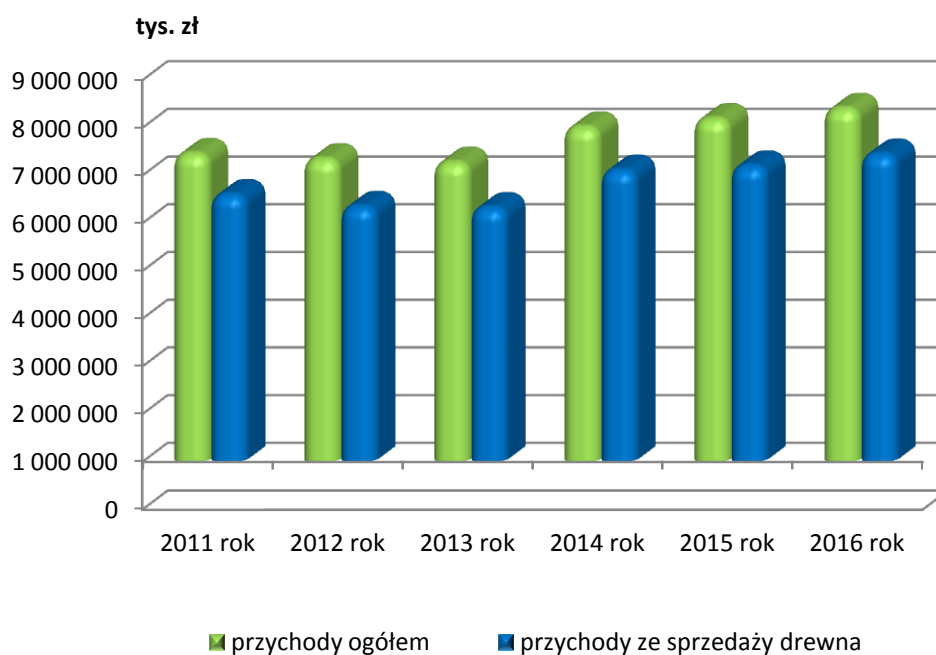
Przychody Lasów Państwowych w 2016 roku wyniosły	8.409.635,4 tys. zł
w tym wybrane przychody nadleśnictw kształtowały się następująco:	
1) z działalności podstawowej i administracyjnej (bez dotacji art.54)	7.528.226,0 tys. zł
w tym: z tytułu sprzedaży drewna	7.432.090,5 tys. zł
2) z działalności ubocznej	65.947,2 tys. zł
w tym: z gospodarki łowieckiej	62.433,6 tys. zł
3) z działalności dodatkowej	9.309,4 tys. zł
w tym:	
– ze sprzedaży usług transportowo-warsztatowych	1.033,7 tys. zł
– ze sprzedaży produkcji przemysłowej i pozostałej dodatkowej	8.275,7 tys. zł
4) ze sprzedaży materiałów i przychody z pozostałej sprzedaży	121.917,8 tys. zł
5) z dotacji budżetu państwa na zadania zlecone przez administrację rządową na podstawie art. 54 ustawy o lasach, z przeznaczeniem na sporządzenie planów zalesień gruntów porolnych	414,5 tys. zł
6) z tytułu środków budżetowych przekazanych na nadzór nad lasami innych własności	17.621,8 tys. zł
7) przychody z działalności bytowej	42.490,9 tys. zł

Struktura przychodów nadleśnictw w 2016 roku

W omawianym okresie Lasy Państwowe uzyskały przychody ze sprzedaży surowca drzewnego w kwocie 7.454.400,6 tys. zł, w tym 7.432.090,5 tys. zł dotyczy sprzedaży drewna z nadleśnictw, natomiast kwota 22.310,1 tys. zł uzyskana została przez zakłady Lasów Państwowych.

Udział przychodów ze sprzedaży drewna w przychodach ogółem Lasów Państwowych w latach 2011–2016

Procentowy udział przychodów ze sprzedaży drewna w przychodach ogółem Lasów Państwowych kształtował się odpowiednio: w 2011 r. – 88,5%, w 2012 r. – 86,4%, w 2013 r. – 86,9%, w 2014 r. – 88,7%, w 2015 r. – 87,9%. Natomiast w 2016 roku przychody ze sprzedaży drewna stanowiły 88,6% przychodów ogółem Lasów Państwowych.

4. Koszty Lasów Państwowych

Koszty Lasów Państwowych w 2016 r. wyniosły ogółem 7.985.846,0 tys. zł

w tym wybrane koszty nadleśnictw kształtowały się następująco:

4.1. Koszty działalności administracyjnej 3.550.586,7 tys. zł

w tym:

1) utrzymanie Służby Leśnej w nadleśnictwach	2.360.213,6 tys. zł
2) pozostałe koszty administracyjne nadleśnictw	779.272,6 tys. zł

4.2. Podatek leśny 229.671,1 tys. zł

4.3. Koszty działalności podstawowej (koszty sprzedaży) 4.384.817,7 tys. zł

(po obciążeniu kosztów bezpośrednich kosztami ogólnogospodarczymi i pozostałymi kosztami administracyjnymi)

Koszty na tę działalność, bez rozliczenia pozostałych kosztów

administracyjnych (koszty wytworzenia) 3.637.210,8 tys. zł

w tym:

4.3.1. Nasiennictwo i selekcja (koszty wytworzenia) 37.366,0 tys. zł

4.3.2. Hodowla lasu (koszty wytworzenia) 657.233,7 tys. zł

w tym:

1) działalność w szkółkach leśnych (koszty bezpośrednie) 22.688,4 tys. zł

2) odnowienia i zalesienia, łącznie z przebudową drzewostanów (koszt bezpośredni) 288.420,6 tys. zł

3) poprawki i uzupełnienia (koszty bezpośrednie) 28.396,2 tys. zł

4) pielęgnowanie lasu (koszty bezpośrednie) 197.399,7 tys. zł

5) melioracje agrotechniczne (koszty bezpośrednie) 66.730,2 tys. zł

4.3.3. Ochrona lasu (koszty wytworzenia) 255.936,8 tys. zł

w tym:

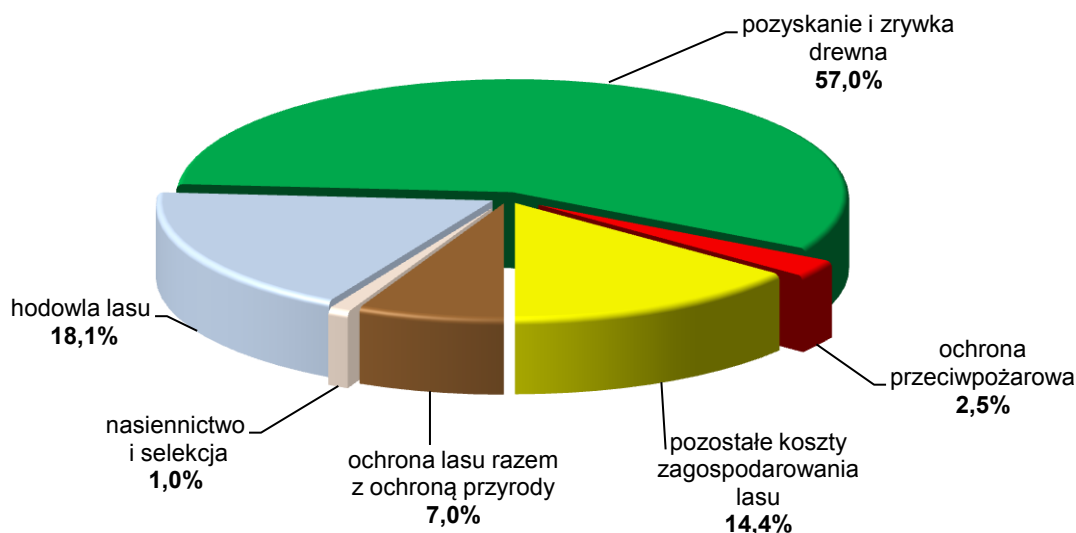
1) przed owadami (koszty bezpośrednie) 31.676,0 tys. zł

2) przed zwierzyną (koszty bezpośrednie) 154.441,1 tys. zł

3) ochrony przyrody (koszty bezpośrednie) 11.810,7 tys. zł

4.3.4. Ochrona przeciwpożarowa (koszty wytworzenia)	89.602,2 tys. zł
w tym zabiegi zabezpieczające obszary leśne przed pożarami (koszty bezpośrednie)	24.363,1 tys. zł
4.3.5. Pozyskanie i zrywka drewna (koszty wytworzenia)	2.074.571,0 tys. zł
w tym:	
1) ścinka i wyrób sortymentów drewna (koszty bezpośrednie)	1.064.176,3 tys. zł
2) zrywka drewna, jego podwozu i wywozu do składnic (koszty bezpośrednie)	936.436,3 tys. zł
3) pozostałe prace dotyczące pozyskania drewna (koszty bezpośrednie)	61.479,5 tys. zł

**Struktura kosztów działalności podstawowej Lasów Państwowych
w 2016 roku (wg kosztów wytworzenia)**

4.4. Koszty działalności ubocznej (koszty sprzedaży) 55.507,8 tys. zł

Koszty na tę działalność, bez rozliczenia pozostałych kosztów administracyjnych 55.633,9 tys. zł

w tym:	
1) gospodarka łowiecka (koszty bezpośrednie)	52.401,5 tys. zł
2) pozyskania choinek i stroiszu (koszty bezpośrednie)	1.082,5 tys. zł
3) szkółek zadrzewieniowych – handlowych (koszty bezpośrednie)	395,7 tys. zł
4) pozostałej działalności ubocznej (koszty bezpośrednie)	7,1 tys. zł

4.5. Koszty działalności dodatkowej	22.467,6 tys. zł
(po obciążeniu kosztów bezpośrednich pozostałymi kosztami ogólnogospodarczymi oraz pozostałymi kosztami administracyjnymi)	
Koszty tej działalności bez rozliczenia pozostałych kosztów administracyjnych (koszty wytworzenia)	
	18.992,3 tys. zł
w tym:	
1) usługi transportowe (koszty bezpośrednie)	760,6 tys. zł
2) gospodarka łąkowo-rolna (koszty bezpośrednie)	11.370,4 tys. zł
4.6. Koszty działalności bytowej	44.144,5 tys. zł
4.7. Różnica wartości remanentów (nie ujęta w koszcie wytworzenia)	(-) 28.316,1 tys. zł
Koszty ogólnogospodarcze nadleśnictw rozliczone na działalność podstawową, uboczną i dodatkową	
	40.801,5 tys. zł

5. Wynagrodzenia

W roku 2016 wydatkowano na wynagrodzenia **2.401.280,6 tys. zł**

Struktura ww. wydatków przedstawiała się następująco:

1) w nadleśnictwach	2.159.208,0 tys. zł
z tego:	
– Służba Leśna	1.650.723,4 tys. zł
– stanowiska nierobotnicze poza Służbą Leśną	381.302,8 tys. zł
– stanowiska robotnicze	127.181,8 tys. zł
2) w zakładach	77.469,9 tys. zł
w tym: stanowiska nierobotnicze	53.709,7 tys. zł
3) w Dyrekcji Generalnej LP i biurach regionalnych dyrekcji LP łącznie z Zespołami Ochrony Lasu	164.602,7 tys. zł
– w tym: Służba Leśna	111.448,2 tys. zł

Udział wynagrodzeń w kosztach ogółem w latach 2013–2016 kształtował się następująco:

	2013	2014	2015	2016
w Lasach Państwowych ogółem:	30,3%	29,1%	29,7%	30,1%
w nadleśnictwach:	28,8%	27,5%	28,1%	28,4%

Przeciętne wynagrodzenie miesięczne ogółem w Lasach Państwowych wynosiło: 7.772,0 zł

6. Wynik Lasów Państwowych

6.1. Rachunek zysków i strat Lasów Państwowych

Wyszczególnienie	tys. zł
1. Razem przychody	8.409.635,4
z tego:	
1.1. Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	8.050.919,3
1.2. Pozostałe przychody operacyjne	321.191,1
1.3. Przychody finansowe	37.525,0
2. Razem koszty	7.985.846,0
z tego:	
2.1. Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów	4.447.734,5
2.2. Koszty ogólnego zarządu	3.424.663,6
2.3. Pozostałe koszty operacyjne	99.466,1
2.4. Koszty finansowe	13.981,8
3. Zysk brutto	423.789,4
4. Podatek dochodowy	19.757,7
5. Zysk netto	404.031,7

6.2. Wstępny podział zysku Lasów Państwowych

Podział zysku netto w wysokości 404.031,7 tys. zł, wypracowanego przez jednostki organizacyjne Lasów Państwowych za rok 2016, przedstawia się następująco:

1) Zasilenie kapitału (funduszu) własnego	374.327,9 tys. zł
z tego:	
kapitał zasobów Lasów Państwowych	329.327,9 tys. zł
fundusz leśny	45.000,0 tys. zł
2) Zasilenie zakładowego funduszu świadczeń socjalnych	10.863,3 tys. zł
3) Cele społecznie użyteczne	18.840,5 tys. zł

Proponowany podział zysku Lasów Państwowych za 2016 rok dokonany został po przeprowadzonej weryfikacji niewykonanych zadań rzeczowych z zakresu działalności podstawowej nadleśnictw, o których mowa w § 19 ust.1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 grudnia 1994 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe (Dz. U. Nr 134 poz. 692).

6.3. Nakłady na niefinansowe aktywa trwałe

W roku 2016 Lasy Państwowe poniosły nakłady na niefinansowe aktywa trwałe w wysokości 573.627,3 tys. zł, a w wyniku zadań zakończonych wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych zwiększyła się o 568.055,3 tys. zł, w tym wzrost w poszczególnych grupach wyniósł:

• grunty	17.735,5 tys. zł
• budynki i lokale	135.420,0 tys. zł
• obiekty inżynierii wodnej i lądowej	289.141,5 tys. zł
• kotły i maszyny energetyczne	1.420,1 tys. zł
• maszyny i urządzenia techniczne ogólnego zastosowania	34.846,7 tys. zł
• maszyny, urządzenia i aparaty gospodarki leśnej	27.516,8 tys. zł
• urządzenia techniczne	11.809,1 tys. zł
• środki transportu	24.580,8 tys. zł
• inne środki trwałe	25.584,8 tys. zł
• inwentarz żywy	0,0 tys. zł

Zwiększeniu uległy także wartości niematerialne i prawne o 8.977,9 tys. zł.

7. Fundusz leśny

7.1. Stan funduszu leśnego na 1 stycznia 2016 r. wynosił	754.649,6 tys. zł
7.2. Zwiększenia	1.248.785,8 tys. zł
z tego:	
1) odpis podstawowy obciążający koszty nadleśnictw (art. 57 ust.1 pkt 1 ustawy o lasach)	1.040.492,7 tys. zł
2) dodatkowe dochody funduszu leśnego (art. 57 ust. 1 pkt. 2 i 3 ustawy o lasach)	103.138,1 tys. zł
3) dodatkowe dochody funduszu leśnego (art. 57 ust. 2 ustawy o lasach)	42.876,6 tys. zł
4) dochody z udziału w spółkach (art. 57 ust. 1 pkt 4 ustawy o lasach)	0,0 tys. zł
5) pozostałe przychody związane z Lasami Państwowymi	57.756,8 tys. zł
6) pozostałe przychody dotyczące lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa i parków narodowych	4.521,5 tys. zł
7.3. Zmniejszenia	1.319.499,5 tys. zł
z tego:	
1) wyrównanie niedoborów powstających przy realizacji zadań gospodarki leśnej oraz zadań dotyczących administracji publicznej w zakresie leśnictwa, w tym: wydatki z wydzielonej części funduszu leśnego zwanego funduszem stabilizacji (art. 58 ust. 4 ustawy o lasach)	973.277,8 tys. zł
2) wspólne przedsięwzięcia jednostek organizacyjnych LP	103.943,8 tys. zł
3) dofinansowanie jednostek specjalnych (Leśny Bank Genów, Ośrodek Kultury Leśnej Gołuchów, Izba Pamięci)	14.245,4 tys. zł
4) tworzenie infrastruktury do prowadzenia gospodarki leśnej, w tym: wydatki z wydzielonej części funduszu leśnego zwanego funduszem stabilizacji (art. 58 ust. 4 ustawy o lasach)	42.605,6 tys. zł
5) badania naukowe	50.028,4 tys. zł
6) sporządzanie planów urządzenia lasu	74.715,8 tys. zł
7) prace związane z oceną i prognozowaniem stanu lasów i zasobów leśnych	0,0 tys. zł
8) tworzenie, dzielenie, likwidacja jednostek organizacyjnych LP	0,0 tys. zł
9) dofinansowanie zadań określonych w art. 58 ust. 3 i 3a ustawy o lasach w tym: dofinansowanie parków narodowych	54.992,5 tys. zł
10) pozostałe w tym: podatek dochodowy od osób prawnych	5.690,2 tys. zł
Stan funduszu leśnego na 31 grudnia 2016 r. wynosił	683.935,9 tys. zł

8. Wykonanie zadań w zakresie gospodarki leśnej

8.1. Działalność podstawowa

8.1.1. Rodzaje i skala zabiegów wykonanych w ramach ochrony lasu:

1) zabiegi ograniczające liczebność szkodliwych owadów (liściożerne, ryjkowce, szkodniki glebowe), w tym przy użyciu sprzętu lotniczego	30.067 ha 19.699 ha
2) zabiegi zwalczające grzyby patogeniczne	24.000 ha
3) zabiegi ochronne przed zwierzyną (chemiczne i mechaniczne zabezpieczenie sadzonek, razem z grodzieniami)	91.808 ha

W ramach ochrony lasu prowadzona była również ochrona przeciwpożarowa metodami tradycyjnymi oraz w formie lotniczego patrolowania i gaszenia pożarów lasu. Na terenie Lasów Państwowych funkcjonuje sieć meteorologicznych punktów pomiarowych, wykorzystywana do prognozowania zagrożenia pożarowego lasu. W jej skład wchodzi 42 punkty prognostyczne, 94 pomocnicze punkty pomiarowe. Powyższe punkty są równomiernie rozmieszczone w 42 strefach prognostycznych. Koszt ich utrzymania w 2016 r. wyniósł 1.184,0 tys. zł (73,4 tys. zł – modernizacja i utrzymanie aplikacji, obsługa serwera i utworzenie podstrony do ustalania alarmowego stopnia zagrożenia pożarowego lasu; 1.110,5 tys. zł – przesył danych pomiarowych, przeglądy okresowe, serwis techniczny i utrzymanie punktu zgłoszeniowego).

Lasy Państwowe w zakresie ochrony mienia przed pożarami współpracują z wieloma organizacjami i instytucjami, w tym w szczególności z Państwową Strażą Pożarną (PSP) i Ochotniczymi Strażami Pożarnymi (OSP). Jednostki organizacyjne Lasów Państwowych, w miarę posiadanych możliwości i w uzasadnionych przypadkach przekazały w formie darowizny część dodatniego wyniku finansowego na cele społecznie użyteczne, w tym świadczenia na rzecz jednostek użyteczności publicznej i oświatowej. W 2016 r. udzielono wsparcia finansowego i rzeczowego jednostkom PSP w wysokości 362 tys. zł i OSP w kwocie 3.017 tys. zł.

Lasy Państwowe prowadzą intensywną działalność z wykorzystaniem obiektów edukacyjnych. Na terenie Lasów Państwowych znajduje się łącznie 6912 ww. obiektów, w tym 66 ośrodków edukacji leśnej, 278 izb edukacji leśnej, 595 leśnych wiat edukacyjnych, 1039 leśnych ścieżek edukacyjnych, 1998 punktów edukacji leśnej oraz 2936 innych obiektów. W 2016 r. z różnych form edukacji oferowanych przez Lasy Państwowe, głównie w oparciu o

obiekty edukacyjne, skorzystało ponad 3,7 mln. osób. Koszty utrzymania obiektów edukacyjnych wyniosły 18.236 tys. zł.

8.1.2. Ważniejsze prace z zagospodarowania lasu:

1) ogólna powierzchnia produkcyjna szkółek leśnych	1.949 ha
2) odnowienia i zalesienia (wraz z dolesianiem luk i wprowadzeniem II piętra)	58.215 ha
w tym:	
– odnowienia naturalne	6.916 ha
– zalesienia ogółem	819 ha
w tym: sukcesja naturalna	176 ha
3) poprawki i uzupełnienia	4.087 ha
4) pielęgnowanie lasu ogółem	308.347 ha
w tym:	
– wprowadzanie podszytów	309 ha
– pielęgnowanie gleby i niszczenie chwastów	174.104 ha
– czyszczenia wczesne	51.914 ha
– czyszczenia późne	79.120 ha
– inne zabiegi pielęgnacyjne (w tym podkrzesywanie drzew)	2.899 ha
5) trzebieże ogółem	423.237 ha
w tym: trzebieże wczesne	94.647 ha
6) melioracje ogółem	64.128 ha
w tym: nawożenie mineralne lasu	36 ha
7) przebudowa drzewostanów ogółem	5.757 ha

8.1.3. Formy ochrony przyrody

Na terenie Lasów Państwowych istnieje 1281 rezerwatów przyrody zajmujących łączną powierzchnię 123,3 tys. ha. Wyznaczone do końca 2016 r. 132 obszary specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 zajmowały powierzchnię 2.217,06 tys. ha, natomiast 707 obszarów Natura 2000 mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) – powierzchnię 1.667,55 tys. ha.

Godny uwagi jest również fakt, iż od 2012 r. Lasy Państwowe dofinansowują, ze środków związanych z funduszem leśnym, działalność parków narodowych. W 2016 r. zostało podpisanych 27 umów z 20 parkami narodowymi na łączną kwotę 56,8 mln zł, ich realizacja zaś osiągnęła poziom 44,9 mln zł, co stanowi 79% wykonania podpisanych umów.

8.1.4 Wielkoobszarowa inwentaryzacja przyrodnicza w Lasach Państwowych

W 2016 r. rozpoczęły się prace mające na celu zebranie informacji nt. stanu środowiska przyrodniczo-kulturowego na terenie Puszczy Białowieskiej oraz lasów Podkarpacia.

Zasadniczym celem inwentaryzacji realizowanej na terenie Puszczy Białowieskiej była ocena wpływu ochrony biernej oraz gospodarki leśnej na różnorodność biologiczną białowieskich lasów. Przyjęta metodyka prowadzenia prac inwentaryzacyjnych zakładała realizację m.in: inwentaryzacji na powierzchniach kołowych, gdzie wykonywano badania fitosocjologiczne, pomiar drzewostanu, określenie zawartości węgla w glebie, a także badania populacji chrząszczy z rodziny biegaczowatych.

Badaniami objęto cały obszar Puszczy Białowieskiej, gdzie wyznaczono 1440 powierzchni monitoringowych, zlokalizowanych zarówno w lasach gospodarczych, jak i rezerwatach przyrody oraz w Białowieskim Parku Narodowym. Koszty prac inwentaryzacyjnych w kwocie 2.750,4 tys. zł, w ramach realizacji wspólnych przedsięwzięć jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych, zostały pokryte ze środków związanych z funduszem leśnym.

W 2016 r. rozpoczęto również inwentaryzację przyrodniczo-kulturową na terenie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie. W Nadleśnictwach Bircza, Brzozów, Dukla, Dynów, Jarosław, Kańczuga, Kołaczyce, Krasieczyn, Oleszyce, Sieniawa oraz w parkach narodowych Magurskim i Roztoczańskim wyznaczono 1765 powierzchni kołowych, na których prowadzono badania wg metodyki zastosowanej w Puszczy Białowieskiej. Koszty realizacji inwentaryzacji przyrodniczo-kulturowej na terenie RDLP w Krośnie wyniosły 2.154,8 tys. zł i również zostały w całości pokryte ze środków związanych z funduszem leśnym.

8.1.5. Pozyskanie drewna ogółem (netto bez kory)

w tym:

- grubizna
- drobnica

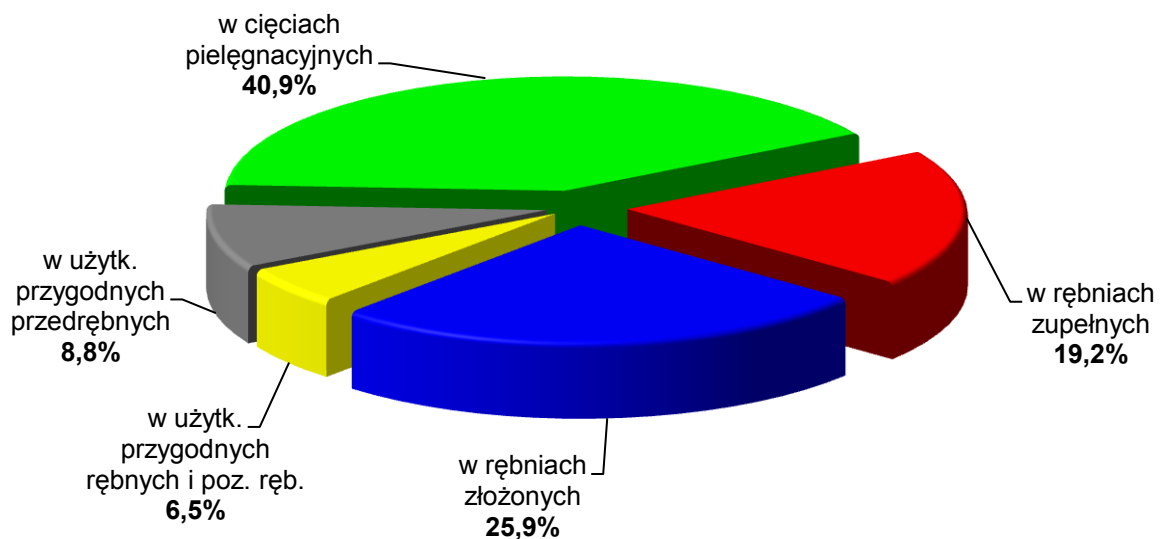
Rozmiar pozyskania grubizny według rodzajów użytkowania przedstawiał się następująco (netto bez kory):

1) w rębniach zupełnych	7.163,8 tys. m ³
2) w rębniach złożonych	9.683,2 tys. m ³
3) w użytkach przygodnych rębnych i pozostałych rębnych	1.971,1 tys. m ³
4) w użytkach przygodnych przedrębnych	3.305,1 tys. m ³
5) w cięciach pielęgnacyjnych	15.281,4 tys. m ³
Razem:	37.413,5 tys. m³

Ponadto w ramach użytkowania poza etatem cięć na gruntach Lasów Państwowych pozyskano:

1) na gruntach nieleśnych, w tym w zadrzewieniach (netto bez kory)	14,1 tys. m ³
w tym:	
– grubizna	8,8 tys. m ³
– drobnica	5,3 tys. m ³
2) na powierzchniach trwale wyłączonych z produkcji leśnej oraz na czas dłuższy niż okres obowiązywania planu urządzenia lasu (netto bez kory)	8,0 tys. m ³ 162,7 tys. m ³
w tym:	
– grubizna	146,5 tys. m ³
– drobnica	16,2 tys. m ³

**Struktura pozyskania grubizny wg rodzajów użytkowania
w Lasach Państwowych w 2016 roku**

8.1.6. Sprzedaż drewna ogółem (netto bez kory)/	39.457,1 tys. m ³
w tym grubizna	37.668,7 tys. m ³

Struktura sortymentowo-wartościowa sprzedanego drewna (wielkowymiarowego, średniowymiarowego i małowymiarowego) w 2016 r. przedstawiała się następująco:

Sortyment	Ilość m ³	Wartość tys. zł
1) grubizna iglasta	28.859.344	5.683.801
z tego:	12.799.397	3.200.680
– WA0, WB0, WC0, WD (drewno „tartaczne”)		
– WA1, WB1 (drewno „okleinowe i łuszczarskie”)	68.451	28.227
– S10 (drewno „kopalniakowe”)	264.927	55.995
– S2a, S2b („papierówka” iglasta)	14.148.104	2.231.353
– WC1, S11, S3a, S3b, (pozostała grub. użytkowa) iglasta.	176.404	27.655
– S4 (drewno „opałowe”)	1.402.061	139.891
2) grubizna liściasta	8.809.368	1.675.341
z tego:	2.274.012	711.223
– WA0, WB0, WC0, WD (drewno „tartaczne”)		
– WA1, WB1 (drewno „okleinowe i łuszczarskie”)	263.928	93.029
– S2a, S2b („papierówka” liściasta)	4.528.358	648.396
– WC1,S1,S11, S3a, S3b,S12 (pozostała grub. użytkowa) liściasta	5.055	489
– S4 (drewno „opałowe”)	1.738.015	222.203
3) M1, M2	1.788.406	87.681
Ogółem (1+ 2 + 3)	39.457.118	7.454.401 *

*) w ogólnej wartości sprzedaży drewna (7.454.401 tys. zł) uwzględniono również wartość sprzedanych zrębków (7578 tys. zł.)
Zestawienie nie uwzględnia karpiny przemysłowej i opałowej.

8. 2. Działalność uboczna

W ramach działalności ubocznej w 2016 roku pozyskano:

1) karpiny opałowej i przemysłowej	3,0 m ³
2) choinek	115,9 tys. sztuk

8.3. Działalność dodatkowa

W ramach działalności dodatkowej Lasy Państwowe prowadziły między innymi gospodarkę łąkowo-rolną na powierzchni 15.362 ha oraz świadczyły usługi transportowe i warsztatowe, a także prowadziły działalność handlową i przemysłową.

8.4. Realizacja innych działań związanych z gospodarką leśną

8.4.1. Projekty rozwojowe realizowane przez Lasy Państwowe

W 2016 roku Lasy Państwowe przystąpiły do realizacji kilku przedsięwzięć rozwojowych o szczególnym znaczeniu dla ich rozwoju. Większość z nich wpisuje się wprost w realizację celów określonych w Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju. Projekty realizowane oraz planowane do realizacji przez Lasy Państwowe w szczególny sposób wspierają rozwój terenów nieurbanizowanych.

Do kluczowych projektów realizowanych przez Lasy Państwowe należy zaliczyć:

- 1) Leśne Gospodarstwa Węglowe (LGW),
- 2) Drewno dla samowystarczalności energetycznej samorządów oraz dla bezpieczeństwa energetycznego państw.,
- 3) Polskie Domy Drewniane – mieszkaj w zgodzie z Naturą,
- 4) Pozyskanie koncesji na eksploatację kopalni własności nieruchomości gruntowej ze złóż na obszarach w zarządzie PGL LP.

Ad 1) Projekt rozwojowy „Leśne Gospodarstwa Węglowe”.

Głównymi celami tego projektu są:

- wykazanie roli obszarów leśnych w łagodzeniu negatywnych skutków zmian klimatycznych i pochłanianiu atmosferycznego CO₂ w środowisku;
- utworzenie modelu pochłaniania dwutlenku węgla oraz modelu akumulacji biomasy w polskich lasach;
- doprowadzenie do automatycznego określania ilości zakumulowanego węgla dla wskazanych obszarów, w tym dla każdego wydzielenia drzewostanowego w systemie informatycznym Lasów Państwowych (ZSILP);

- testowanie efektywności dodatkowych działań zmierzających do zwiększenia retencji CO₂ w lasach PGL LP, (Leśne Gospodarstwa Węglowe – LGW);
- udoskonalenie sposobu inwentaryzacji pochłaniania CO₂ w lasach Polski na potrzeby raportowania w ramach zobowiązań wynikających z Protokołu z Kioto i Porozumienia Paryskiego;
- wprowadzenie do praktyki gospodarczej systemu obrotu jednostkami dwutlenku węgla pochłanianego przez lasy – prośrodowiskowa działalność Lasów Państwowych finansowana przez przedsiębiorstwa, jako wynik handlu umownymi jednostkami pochłaniania powstałymi w ramach działań dodatkowych w LGW;

Projekt jest realizowany w następujących zakresach funkcjonowania LGW:

- badania: realizacja projektu „Leśne Gospodarstwa Węglowe” wiąże się z koniecznością przeprowadzenia szerokiego zakresu badań, zmierzających do uzyskania ilościowych informacji dotyczących bilansu węgla w ekosystemach leśnych przy uwzględnieniu zróżnicowania struktury (gatunkowej, wiekowej, siedliskowej, itd.) polskich lasów oraz różnych scenariuszy działań gospodarczych;
- realizacja działań: działania dodatkowe prowadzone w drzewostanach zakwalifikowanych do leśnych gospodarstw węglowych związane będą m.in. z zalesianiem gruntów oraz z „zarządzaniem” liczbą drzew w drzewostanie, strukturą socjalną, strukturą gatunkową i budową wewnętrzną drzewostanu oraz sposobem wymiany generacyjnej lasu.

Ad 2) Projekt rozwojowy „Drewno dla samowystarczalności energetycznej samorządów oraz dla bezpieczeństwa energetycznego państwa”

Głównym celem projektu jest realizacja proekologicznej polityki państwa. Wymaga ona od PGL LP, w ramach realizowanej misji, rozpoczęcia prac nad zidentyfikowaniem, opracowaniem i wdrożeniem oraz standaryzacją technologii pozyskiwania energii z biomasy leśnej przy maksymalnym ograniczeniu lub eliminacji emisji czynników szkodliwych. Jednym z celów szczegółowych jest budowa składów drewna energetycznego, które będą wykorzystywane także do:

- magazynowania kopalin na potrzeby budownictwa drogowego;
- realizacji projektu rozwojowego ukierunkowanego na promocję dziczyzny oraz wyrobów z dziczyzny;

- realizacji projektu rozwojowego ukierunkowanego na promocję i realizację budownictwa z wykorzystaniem elementów drewnianych;
- prowadzenia aukcji i submisji drewna szczególnego;
- prowadzenia obserwacji i badań naukowych służących ustalaniu węgla organicznego przechowywanego w poszczególnych warstwach lasu.

Ad 3) Projekt rozwojowy „Polskie Domy Drewniane – mieszkaj w zgodzie z Naturą”

Wśród celów tego projektu są takie, które będą miały wpływ na rozwój terenów nieurbanizowanych oraz zwiększenie zatrudnienia:

- transfer nowoczesnych technologii budowlanych wykorzystujących drewno ze szczególnym uwzględnieniem budynków użyteczności publicznej (szkoła, żłobki, przedszkola itp.). Nowoczesne budownictwo z drewna umożliwia przeprowadzenie skutecznych inwestycji w ciągu jednego roku, przy precyzyjnie określonych kosztach. Daje to możliwość szybkiej budowy infrastruktury energooszczędnej, gdzie dodatkową korzyścią jest późniejszy niższy koszt utrzymania obiektów aż o 70% w stosunku do budynków budowanych w technologii murowanej. W Lasach Państwowych powstaną demonstracyjne obiekty, z wykorzystaniem nowoczesnych technologii stosujących drewno jako materiał budowlany, których technologie będą udostępniane potencjalnym inwestorom z sektora publicznego.
- opracowanie podstaw programowych do kształcenia w nowym deficytowym kierunku „technik konstrukcji drewnianych” oraz do tworzenia nowych miejsc pracy. W ramach projektu zakłada się utworzenie dwóch pilotażowych klas, kształcących w zawodzie technik konstrukcji drewnianych, w istniejących technikach leśnych. Działanie to ma na celu dostarczenie na rynek pracy wysoko wykwalifikowanych specjalistów w dziedzinie budownictwa drewnianego, ponieważ jedną z głównych barier rozwoju tego sektora jest brak wystarczającej liczby ekip montażowych. Głównym adresatem tego działania jest młodzież z obszarów wiejskich.
- kreowanie popytu na niedrogi budownictwo energooszczędne – opracowanie standardowych projektów domów energooszczędnych wraz z propozycją ich finansowania. Modułowe budynki z drewna dają możliwość szybkiego i taniego budownictwa zarówno publicznego, jak i mieszkalnego. W ramach projektu powstaną wzorcowe projekty budynków jedno- i wielorodzinnych, dedykowane osobom mieszkającym na obszarach wiejskich. Przy spełnieniu określonych warunków jest możliwe wybudowanie domu jednorodzinnego w cenie poniżej 150 tys. zł. Dla osób z

obszarów wiejskich, gdzie dochody są dużo niższe, projekt daje szansę na wybudowanie własnego domu, jednocześnie dostarczając kolejnych bodźców do ożywienia rozwoju tych obszarów.

- identyfikacja i zniesienie barier legislacyjnych uniemożliwiających rozwój sektora budownictwa drewnianego. Trwają intensywne prace nad opracowaniem zmian, które pozwolą na szersze stosowanie tych technologii.

Ad 4) Projekt rozwojowy „Pozyskanie koncesji na eksploatację kopalni własności nieruchomości gruntowej ze złóż na obszarach w zarządzie PGL LP”

Projekt dotyczy działań przygotowawczych do eksploatacji kopalni na złożach położonych w granicach gruntów zarządzanych przez PGL LP i obejmuje etap uzyskania koncesji przez jednostkę Lasów Państwowych, stworzenia mapy występowania kopalni na obszarach zarządzanych przez PGL LP oraz planu ich wykorzystania przez jednostki organizacyjne Lasów Państwowych. W efekcie tych działań planowane jest uruchomienie zakładów górniczych, których celem będzie pozyskiwanie kopalni na potrzeby budowy dróg, w tym jako wspólnych przedsięwzięć leśno-samorządowych. Zakłada się, że operatorami tych zakładów będą zakłady o zasięgu regionalnym, funkcjonujące w strukturze Lasów Państwowych, które do wykonywania zadań wynikających z eksploatacji złóż będą zatrudniały pracowników wywodzących się z lokalnych społeczności.

PGL LP przygotowuje również kolejne przedsięwzięcia rozwojowe, a mianowicie:

- „Wielki Szlak Leśny: turystyki, wypoczynku, historii i edukacji”. Celem projektu jest zwiększenie znaczenia Lasów Państwowych jako organizatora wypoczynku na terenach leśnych i w ich najbliższym położeniu;
- „Tworzenie sieci lokalnych źródeł energii z wykorzystaniem potencjału Lasów Państwowych”. Celem głównym tego projektu jest wkład w bezpieczeństwo kraju poprzez rozwój energetyki rozproszonej. Obejmuje on budowanie sieci mini- i mikroelektrowni, wykorzystujących biomasę leśną, zasoby geotermalne, energię cieków wodnych, fotowoltaiki oraz inne źródła energii odnawialnej;

8.4.2. Realizacja projektów z udziałem środków Unii Europejskiej

Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe w roku 2016 składało wnioski końcowe o płatność dla trzech projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, realizowanych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007–2013, tj.:

- 1) Zwiększanie możliwości retencyjnych oraz przeciwdziałanie powodzi i suszy w ekosystemach leśnych na terenach nizinnych – MRN;
- 2) Przeciwdziałanie skutkom odpływu wód opadowych na terenach górskich. Zwiększenie retencji i utrzymanie potoków oraz związanej z nimi infrastruktury w dobrym stanie – MRG;
- 3) Rekultywacja na cele przyrodnicze terenów zdegradowanych, popoligonowych i powojkowych zarządzanych przez PGL LP.

Ad 1) „Zwiększanie możliwości retencyjnych oraz przeciwdziałanie powodzi i suszy w ekosystemach leśnych na terenach nizinnych” – MRN

W dniu 29.01.2016 r. złożono w NFOŚiGW wniosek końcowy o płatność na kwotę wydatków kwalifikowanych 10.889,3 tys. zł. Wniosek został zatwierdzony pismem NFOŚiGW. Refundacja wniosku, dofinansowanie UE w wysokości 9.065,2 tys. zł, została wypłacona w dwóch transzach: w dniu 19.05.2016 r. (4.849,7 tys. zł) i w dniu 27.05.2016 r. (4.215,5 tys. zł).

Całkowity koszt realizacji Projektu MRN, w którym uczestniczyło 175 nadleśnictw z 17 regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych, wyniósł 189.166,6 tys. zł, w tym wydatki kwalifikowalne – 139.345,0 tys. zł, a kwota dofinansowania ze środków UE – 118.443,3 tys. zł. Projekt został zakończony realizacją 3.644 obiektów oraz realizacją efektu ekologicznego w postaci 42.777,3 tys. m³ zretencjonowanej wody.

Ad 2) „Przeciwdziałanie skutkom odpływu wód opadowych na terenach górskich. Zwiększenie retencji i utrzymanie potoków oraz związanej z nimi infrastruktury w dobrym stanie” – MRG

W dniu 29.01.2016 r. złożono w NFOŚiGW wniosek końcowy o płatność na kwotę wydatków kwalifikowanych 7.999,0 tys. zł. Wniosek został zatwierdzony pismem NFOŚiGW. Refundacja wniosku, dofinansowanie UE w wysokości 6.767,3 tys. zł, została wypłacona w dniu 12.05.2016 r.

Całkowity koszt realizacji Projektu MRG, w którym uczestniczyło 55 nadleśnictw z 4 regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych, wyniósł 185.914,1 tys. zł, w tym wydatki kwalifikowalne – 143.629,7 tys. zł, a kwota dofinansowania ze środków UE– 122.085,3 tys. zł. Projekt został zakończony realizacją 3.553 obiektów oraz realizacją efektu ekologicznego w postaci 1.537,4 tys. m³ zretencjonowanej wody.

Ad 3) „Rekultywacja na cele przyrodnicze terenów zdegradowanych, popoligonowych i powojkowych zarządzanych przez PGL LP”

W dniu 29.01.2016 r. złożono w NFOŚiGW wniosek o płatność końcową na kwotę wydatków kwalifikowanych 6.740,4 tys. zł. Wniosek został zatwierdzony pismem NFOŚiGW. Refundacja wniosku, dofinansowanie UE w wysokości 5.729,3 tys. zł, została wypłacona w dwóch transzach: w dniu 16.11.2016 r. (3.668,0 tys. zł) i w dniu 24.11.2016 r. (1.739,6 tys. zł).

Całkowity koszt realizacji projektu, w którym uczestniczyło 58 nadleśnictw z 15 regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych, wyniósł 129.492,3 tys. zł, maksymalna kwota wydatków kwalifikowalnych 111.800,6 tys. zł, natomiast dofinansowanie wyniosło 95.030,5 tys. zł.

Zgodnie z umową o dofinansowanie projekt został zakończony realizacją efektu ekologicznego w postaci zrehabilitowania 30.038,76 ha terenów zdegradowanych, popoligonowych i powojkowych.

Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe jest również beneficjentem trzech projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, znajdujących się na liście projektów pozakonkursowych, realizowanych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014–2020, tj.:

- 1) Kompleksowy projekt adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu – mała retencja oraz przeciwdziałanie erozji wodnej na terenach nizinnych – MRN2;
- 2) Kompleksowy projekt adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu – mała retencja oraz przeciwdziałanie erozji wodnej na terenach górskich – MRG2;
- 3) Kompleksowy projekt adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu– zapobieganie, przeciwdziałanie oraz ograniczanie skutków zagrożeń związanych z pożarami lasów – PPOŻ.

Ad 1) „Kompleksowy projekt adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu – mała retencja oraz przeciwdziałanie erozji wodnej na terenach nizinnych” – MRN2

W Projekcie MRN2 uczestniczy 113 nadleśnictw z 17 regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych. W dniu 28.10.2016 r. została podpisana umowa o dofinansowanie Projektu MRN2. Zgodnie z zapisami umowy, całkowity koszt projektu to: 234.670,0 tys. zł, kwota wydatków kwalifikowalnych – 170.000,0 tys. zł, dofinansowanie ze środków UE – 144.500,0 tys. zł. Okres kwalifikowania wydatków rozpoczął się 27.05.2016 r., a zakończy 31.12.2022 r.

Ad 2) „Kompleksowy projekt adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu – mała retencja oraz przeciwdziałanie erozji wodnej na terenach górskich” – MRG2

W Projekcie MRG2 uczestniczy 47 nadleśnictw z 4 regionalne dyrekcje Lasów Państwowych. W dniu 28.10.2016 r. została podpisana umowa o dofinansowanie Projektu MRN2. Zgodnie z zapisami umowy, całkowity koszt projektu to: 206.652,0 tys. zł, kwota wydatków kwalifikowalnych – 150.000,0 tys. zł, dofinansowanie ze środków UE – 127.500,0 tys. zł. Okres kwalifikowania wydatków rozpoczął się 27.05.2016 r., a zakończy 31.12.2022 r.

Ad 3) „Kompleksowy projekt adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu – zapobieganie, przeciwdziałanie oraz ograniczanie skutków zagrożeń związanych z pożarami lasów” – PPOŻ

W roku 2016 trwały również prace przygotowawcze do złożenia i realizacji projektu PPOŻ, które zaowocowały podpisaniem w dniu 28.10.2016 r. umowy o dofinansowanie.

Całkowity koszt realizacji projektu, w którym uczestniczy 136 nadleśnictw, ze wszystkich 17 regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych LP, wynosi 43.096,7 tys. zł. Maksymalna kwota wydatków kwalifikowalnych wynosi 30.000,0 tys. zł, poziom dofinansowania ze środków UE stanowi 85% wydatków kwalifikowalnych, tj. 25.500,0 tys. zł. Projekt będzie realizowany w latach 2016–2019, a okres kwalifikowania wydatków rozpoczął się w dniu 31.05.2016 r. i zakończy 31.12. 2019 r.

9. Zmiany w stanie majątku Lasów Państwowych w 2016 roku w porównaniu z rokiem 2015.

W 2016 r. nastąpił wzrost aktywów ogółem o 564.575,6 tys. zł, w tym aktywa trwałe zwiększyły się o 188.962,9 tys. zł, z kolei aktywa obrotowe wzrosły o 375.612,7 tys. zł. Odnotowano wzrost inwestycji długoterminowych o 18.133,7 tys. zł i wzrost inwestycji krótkoterminowych o 339.280,9 tys. zł. Po stronie pasywów o 365.426,3 tys. zł uległ zwiększeniu kapitał (fundusz) własny Lasów Państwowych, a zobowiązania i rezerwy na zobowiązania wzrosły o 199.149,3 tys. zł.

10. Bilans Lasów Państwowych

Zestawienie aktywów i pasywów w wybranych składnikach, objętych bilansem Lasów Państwowych na dzień 31 grudnia 2016 r. (całość prezentowana jest w Sprawozdaniu finansowym Lasów Państwowych za 2016 rok), przedstawia się następująco:

Aktywa

A. Aktywa trwałe	6.798.400,8 tys. zł
z tego:	
1) wartości niematerialne i prawne	10.990,5 tys. zł
2) rzeczowe aktywa trwałe	6.664.787,2 tys. zł
w tym: – budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	6.032.725,4 tys. zł
– środki transportu	69.071,4 tys. zł
– środki trwałe w budowie	170.571,9 tys. zł
3) należności długoterminowe	3.343,4 tys. zł
4) inwestycje długoterminowe	115.541,6 tys. zł
5) długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	3.738,1 tys. zł
B. Aktywa obrotowe	3.534.540,2 tys. zł
z tego:	
1) zapasy	216.109,2 tys. zł
2) należności krótkoterminowe	473.140,7 tys. zł
w tym: z tytułu dostaw i usług	318.472,1 tys. zł
3) inwestycje krótkoterminowe	2.807.927,7 tys. zł
w tym: środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	2.787.527,2 tys. zł
4) krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	37.362,6 tys. zł
Suma bilansowa	10.332.941,0 tys. zł

Pasywa

A. Kapitał (fundusz) własny	7.254.550,7 tys. zł
w tym: – kapitał zasobów LP	5.790.997,6 tys. zł
– kapitał z aktualizacji wyceny aktywów trwałych	376.802,7 tys. zł
B. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	3.078.390,3 tys. zł
z tego:	
1) rezerwy na zobowiązania	859.990,3 tys. zł
2) zobowiązania długoterminowe	8,1 tys. zł
3) zobowiązania krótkoterminowe	1.431.887,8 tys. zł
w tym: zobowiązania z tytułu dostaw i usług	399.447,5 tys. zł
4) rozliczenia międzyokresowe	786.504,1 tys. zł
Suma bilansowa	10.332.941,0 tys. zł

11. Zaangażowanie kapitału Lasów Państwowych w innych podmiotach gospodarczych

Wartość bilansowa posiadanych udziałów i akcji w innych podmiotach, według stanu na 31 grudnia 2016 r., wyniosła 47.242,5 tys. zł, co stanowi 0,65% kapitału (funduszu) własnego Lasów Państwowych.

Struktura udziałów poszczególnych grup podmiotów przedstawia się następująco:

Grupa podmiotów	Wartość wg bilansu *	Udział	Liczba podmiotów
Spółki akcyjne – banki	41.925,8 tys. zł	88,75%	2
Spółki akcyjne – pozostałe	3.280,0 tys. zł	6,94%	3
Spółki z o.o.	2.027,2 tys. zł	4,29%	7
Pozostałe	9,5 tys. zł	0,02%	2
RAZEM	47.242,5 tys. zł	100,00%	14

* wartość nabycia akcji/udziałów pomniejszona o odpisy aktualizacyjne

W ww. akcje i udziały zaangażowany był kapitał 15 jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych, tj.: Dyrekcji Generalnej LP, 5 regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych i 9 nadleśnictw. W 2016 r. nie uzyskano przychodów w postaci dywidendy z tytułu zaangażowania kapitałowego w spółkach.

12. Pozyskanie i sprzedaż drewna w 2016 roku

12.1. Pozyskanie drewna

W lasach zarządzanych przez PGL LP w 2016 r. pozyskano ok. 39,2 mln m³ drewna ogółem, tj. o ponad 0,8 mln m³ drewna więcej niż w roku 2015 i o blisko 0,6 mln m³ więcej w odniesieniu do założonego planu. Pozyskanie grubizny wyniosło 37,4 mln m³, co stanowi 101,9% w stosunku do planu pozyskania grubizny i jest wartością większą od pozyskania grubizny w roku 2015 o ponad 0,9 mln m³. Drewna tartaczno-iglastego (wraz z kłodami) pozyskano ok. 12,7 mln m³ (104% planu), tj. o ponad 0,5 mln m³ więcej niż w roku poprzednim. Natomiast drewna tartaczno-liściastego pozyskano blisko 2,4 mln m³, czyli o 38 tys. m³ mniej, co stanowiło 92,5% planu. Papierówek pozyskano odpowiednio: iglastych 14,1 mln m³, czyli o blisko 0,8 mln m³ więcej niż w roku ubiegłym, a liściastych – 4,4 mln m³, tj. blisko 98 tys. m³ więcej. W sumie pozyskanie papierówek przekroczyło zaplanowaną wielkość na rok 2016 o około 5,1%.

12.2. Sprzedaż drewna

Lasy Państwowe w 2016 roku sprzedały ok. 39,5 mln m³ surowca drzewnego, tj. o ok. 1,5 mln m³ więcej, niż w roku 2015, plan zrealizowano w 101%. Sprzedaż grubizny ogółem wyniosła ok. 37,7 mln m³, czyli plan zrealizowano w 102,7%.

Drewna tartaczno-iglastego (wraz z kłodami) – podstawowego sortymentu stanowiącego o przychodach LP – sprzedano w roku 2016 ok. 12,8 mln m³, co stanowiło 104,9% założonego planu (wzrost w stosunku do roku 2015 o ok. 0,6 mln m³). Drewna tartaczno-liściastego sprzedano 2,3 mln m³, papierówek iglastych – 14,1 mln m³, a papierówek liściastych – ponad 4,5 mln m³.

W roku 2016 odnotowano nieznaczny, wynoszący 0,4%, spadek cen w stosunku do roku poprzedniego, w tym cena drewna tartaczno-iglastego spadła o 1,6%, a cena drewna tartaczno-liściastego wzrosła o 7,0%. Z kolei spadek cen, w stosunku do roku poprzedniego, wystąpił dla papierówki So/Md – o 1,3%, papierówki Św/Jd – o 5,0% i papierówki liściastej – o 0,4%.

W zakresie doskonalenia zasad sprzedaży drewna, Zarządzeniem nr 46 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 24 października 2016 r., wprowadzono zasady sprzedaży drewna przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe na 2017 r.

Współpraca z przemysłem drzewnym zmierzała w kierunku modyfikacji zasad sprzedaży drewna, pozwalających na rozwój mocy produkcyjnych i stałości zaopatrzenia w drewno, co znalazło odzwierciedlenie w korektach zasad sprzedaży drewna na 2017 r.

13. Promocja i współpraca międzynarodowa Lasów Państwowych

13.1. Działalność promocyjna i informacyjna

W 2016 r. Lasy Państwowe kontynuowały realizowaną od 2013 r. kampanię „Lasy Państwowe. Zapraszamy”, której celem było przekonanie grup docelowych, że lasy będące w zarządzie LP są w dobrych rękach i skutecznie zaspokajają potrzeby społeczne, ekologiczne i ekonomiczne społeczeństwa.

W 2016 r. działania komunikacyjne obejmowały takie cele, jak: kształtowanie świadomości korzyści i dóbr płynących z lasów, uświadomienie znaczenia zrównoważonej i wielofunkcyjnej gospodarki leśnej realizowanej przez Lasy Państwowe (zwłaszcza na terenach nieurbanizowanych) oraz kształtowanie właściwej postawy społeczeństwa w stosunku do Lasów Państwowych wobec wielu akcji i wydarzeń kreowanych przez środowiska opiniotwórcze i media.

Centrum Informacyjne Lasów Państwowych (CILP) opracowało materiały promocyjne i ekspozycyjne wspierające kampanię i w ramach przedsięwzięcia ściśle współpracowało z wieloma jednostkami organizacyjnymi Lasów Państwowych.

W ramach kampanii CILP koordynowało wiele wydarzeń promocyjnych organizowanych centralnie, w tym m.in.:

- Dzień Ziemi,
- Ogólnopolskie Święto Lasu pod honorowym patronatem Prezydenta RP,
- Jubileusz 35-lecia podpisania Porozumień Sękocińskich,
- Centralne obchody XV edycji Święta Polskiej Niezapominajki,
- Mistrzostwa Świata Drwali,
- „Wielkie Grzybobranie”,
- Wystawa „Poznaj grzyby – unikniesz zatrucia”,
- XVII Hubertus Spalski,
- Ogólnopolski Hubertus Węgrowski 2016,
- Wystawa w Senacie RP poświęcona Cichociemnym Spadochroniarzom Armii Krajowej,
- Koncert „Bądźmy wierni ideałom”,
- Międzynarodowy Festiwal Muzyki Myśliwskiej Warszawa-Wilanów 2016.

W 2016 r. CILP było również odpowiedzialne za promocję oraz prowadzenie działań informacyjnych w ramach kluczowych projektów realizowanych przez LP, jak m.in.: projekt

„Leśne Gospodarstwa Węglowe”, nowelizacja zasad sprzedaży drewna, wielkoskalowa inwentaryzacja przyrodnicza oraz projekt dotyczący drewna energetycznego.

Projekty edukacyjne

Centrum współpracowało z ekologicznymi organizacjami pozarządowymi, realizując projekty dotyczące edukacji przyrodniczo-leśnej.

Działalność medialna

Realizowano cykliczne programy telewizyjne:

- „Prosto z Lasu” – cykl telewizyjny (26 odcinków) promujący proekologiczne postawy i działania w społeczeństwie, przedstawiający polskich leśników, wprowadzających od lat w życie ideę zrównoważonej gospodarki leśnej;
- „Puszcza Białowieska. Wczoraj, dziś, jutro” – współpraca z TVP S.A. oddział Warszawa: program telewizyjny (4 odcinki) poświęcony problematyce Puszczy Białowieskiej;
- „Przyjaciele lasu” – program telewizyjny, zrealizowany na zlecenie CILP w latach 2014–2015, łącznie 56 odcinków.

Komunikacja wewnętrzna

„Głos Lasu” – w 2016 r., podobnie jak w latach ubiegłych, wydano 11 numerów, w tym jeden podwójny (lipcowo-sierpniowy).

Portal Pracowniczy Lasów Państwowych

W 2016 r. Centrum Informacyjne Lasów Państwowych włączało się w prace nad rozbudową i wdrożeniem Portalu Pracowniczego LP (umowę z wykonawcą zawarł Zakład Informatyki Lasów Państwowych). W ramach prac nad projektem:

- przeprowadzono testy funkcjonalności portalu,
- odbyły się szkolenia dla moderatorów i redaktorów portalu – pracowników jednostek LP,
- odebrano I i II etap umowy,
- stworzono podstawowe treści portalu.

Newsletter Lasów Państwowych

Przez cały 2016 r. Centrum Informacyjne Lasów Państwowych, zgodnie z zarządzeniem w sprawie komunikacji wewnętrznej, co tydzień wysyłało newsletter do wszystkich pracowników LP, którzy mają dostęp do służbowej poczty elektronicznej. Newsletter zawierał przegląd najważniejszych wydarzeń z ostatniego tygodnia, zamieszczanych na stronach internetowych

Lasów Państwowych oraz innych instytucji i organizacji związanych z leśnictwem (Ministerstwo Środowiska, GDOŚ i in.);

Komunikacja społeczna

Portal społecznościowy Facebook jest obecnie najbardziej popularnym narzędziem służącym komunikacji, wykorzystywanym przez organizacje, firmy, a nawet instytucje państwowe. Dla osób spoza struktur Lasów Państwowych facebookowe fanpage'e są najwygodniejszym kanałem do komunikowania się z nadleśnictwem. Liczba fanpage'ów prowadzonych w 2016 r. przez jednostki LP wzrosła ze 130 do 160. Obecnie profile Lasów Państwowych mają łącznie blisko 400 tys. fanów. Większość z nich uczestniczy w prowadzonych dyskusjach.

Telewizja Lasów Państwowych

W 2016 r. oficjalny kanał Lasów Państwowych w serwisie You Tube przyjął nazwę Telewizja Lasów Państwowych (na mocy Decyzji Dyrektora Generalnego nr 2 z dnia 4 stycznia 2016 r. w sprawie stworzenia leśnej telewizji internetowej). Jego celem jest m.in. relacjonowanie wydarzeń związanych z Lasami Państwowymi, przedstawianie oficjalnych stanowisk kierownictwa organizacji, promocja leśnictwa czy edukacja przyrodniczo-leśna. Kanał skierowany jest przede wszystkim do osób zawodowo związanych z Lasami Państwowymi: pracowników LP, przedstawicieli przemysłu drzewnego, studentów uczelni leśnych i uczniów techników leśnych, pracowników organizacji pozarządowych, naukowców i wszystkich, którzy interesują się Lasami Państwowymi przede wszystkim jako organizacją.

Echa Leśne TV

W październiku 2016 r. CILP stworzyło drugi kanał Lasów Państwowych w serwisie YouTube: Echa Leśne TV. Ma on lżejszy charakter od kanału Telewizja Lasów Państwowych i jest skierowany do miłośników przyrody, turystów, grzybiarzy, osób uprawiających w lasach sporty i wszystkich tych, którzy interesują się lasami hobbystycznie. Na kanale tym w przystępny i ciekawy sposób przedstawiono pracę leśników i procesy zachodzące w lasach, można tam też dowiedzieć się, jak spędzać czas w lesie. Kanał ma również własną charakterystyczną oprawę graficzno-dźwiękową.

Internet

Strona internetowa Lasów Państwowych stanowi podstawowe źródło informacji o PGL LP oraz o tym, co dzieje się w polskich lasach. Zawiera treści dotyczące struktury organizacji, jej historii, gospodarki leśnej oraz działalności rynkowej i społecznej prowadzonej przez LP.

Internauta znajdzie tam też informacje o polskich lasach i ich ochronie. Witryna ma dwie sekcje: „Lasy Państwowe. Zapraszamy” (adresowaną do turystów i miłośników przyrody) i „Leśnictwo. Serwis profesjonalistów” (adresowaną do leśników, pracowników naukowych, studentów leśnictwa).

W 2016 r. powstała angielska wersja strony głównej LP w dwóch sekcjach: „Lasy Państwowe. Zapraszamy” („State Forest. Welcome”) i „Leśnictwo. Serwis profesjonalistów” („Forestry. Professionals”). Przetłumaczono wszystkie treści na temat Lasów Państwowych i gospodarki leśnej, na bieżąco są też wrzucane aktualności w języku angielskim na temat działalności organizacji .

W 2016 r. strona główna Lasów Państwowych zanotowała ponad 5 mln odwiedzin i ponad 8,8 mln odsłon.

Transmisje online

W 2016 r. CILP realizowało dwie transmisje online:

- Żubry Online,
- Rybołowy Online

„Echa Leśne”

W 2016 r. redakcja realizowała linię pisma ustaloną w ramach zmiany profilu i charakteru „Ech Leśnych” na początku 2012 r. W publikacjach kwartalnika dużą uwagę zwracano na związki gospodarki leśnej z codziennym życiem kraju, kładąc akcent na aktualność poruszanej problematyki, a także jej związek z naturalnym cyklem zmian pór roku.

Cyfrowe wydanie „Ech Leśnych”

W 2016 r. CILP kontynuowało zainicjowane rok wcześniej wydawanie kwartalnika „Echa Leśne” w wersji na tablety z systemem Android oraz iOS. Cyfrowa wersja magazynu spotyka się z pozytywnymi recenzjami czytelników oraz specjalistycznych serwisów. W porównaniu z wydaniem papierowym, wersję tę wzbogacają dodatkowe zdjęcia oraz animacje, filmy wideo, odgłosy zwierząt i komentarze lektora.

Biuletyn Informacyjny Lasów Państwowych

W 2016 r. CILP kontynuowało wydawanie „Biuletynu Informacyjnego Lasów Państwowych” (nakład 1,5 tys. egz.). Jest to oficjalny organ Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych, publikujący akty ogólnego zarządu dyrektora generalnego LP.

Wydawnictwa

Centrum Informacyjne Lasów Państwowych realizowało w 2016 r. plan wydawniczy, dostosowany do potrzeb promocyjnych i edukacyjnych LP. Ogółem wydano drukiem 28 pozycji, a 7 publikacji przygotowywano do druku w roku 2017. Były to publikacje branżowe i promocyjne w nakładach od kilkuset do nawet 10 tys. egzemplarzy. Publikacje promocyjne opracowywano w ramach kontynuacji kampanii „Lasy Państwowe. Zapraszamy”.

Publikacje o charakterze promocyjnym i edukacyjnym były rozpowszechniane przez CILP podczas centralnych kampanii promocyjnych i imprez o zasięgu ogólnokrajowym.

13.2. Współpraca międzynarodowa

Aktywność Lasów Państwowych na arenie międzynarodowej przyczynia się do promocji roli polskiego leśnictwa w kształtowaniu międzynarodowych zasad oraz standardów na rzecz zrównoważonej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej.

W 2016 roku działalność międzynarodowa Lasów Państwowych koncentrowała się wokół najważniejszych procesów politycznych w zakresie leśnictwa, zarówno na forum Unii Europejskiej, jak również w ramach organizowanych przez ONZ konferencji dot. zmian klimatycznych, globalnej agendy zrównoważonego rozwoju oraz ochrony różnorodności biologicznej. W tym zakresie istotne znaczenie, z perspektywy Lasów Państwowych, miały działania Ministerstwa Środowiska związane z reprezentowaniem interesów polskiego leśnictwa w procesach legislacyjnych i inicjatywach podejmowanych przez organy Unii Europejskiej, takie jak: Komisja Europejska, Rada Unii Europejskiej oraz Parlament Europejski. Lasy Państwowe aktywnie uczestniczyły w pracach: Grupy Roboczej ds. Środowiska, Grupy Roboczej ds. Leśnictwa, Stałego Komitetu ds. Leśnictwa, grup eksperckich zajmujących się problematyką środowiskową, w tym Natura 2000, a także obszarem zmian klimatycznych i energii.

W minionym roku Lasy Państwowe zapraszane były jako uczestnik międzynarodowych spotkań i inicjatyw, m.in. debaty zorganizowanej w Genewie w dniu 24 marca 2016 r. Specjalny panel dyskusyjny na temat paryskiego szczytu klimatycznego był częścią odbywającej się w Genewie wspólnej sesji roboczej organizacji ONZ istotnych dla leśnictwa, tj. Europejskiej Komisji Gospodarczej (ang. United Nations Economic Commission for Europe – UNECE) oraz Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa (Food and Agriculture Organization of the United Nations – FAO). Porozumienie Paryskie z 2015 r. stworzyło nowe możliwości dla ochrony klimatu poprzez wskazanie lasów jako naturalnego

pochłaniacza i zbiornika gazów cieplarnianych. Zarówno w skali globalnej, jak i krajowej zachęca do podejmowania dodatkowych działań w leśnictwie na rzecz zwiększania potencjału pochłaniania dwutlenku węgla przez lasy i równoważenia w ten sposób antropogenicznych emisji CO₂. Porozumienie Paryskie precyzuje możliwości wykorzystania potencjału lasów w tym procesie, z uwzględnieniem metod obliczeniowych, niezbędnych do określania zawartości węgla organicznego we wszystkich warstwach lasu, co może być wykorzystane do rozliczania i raportowania zarówno na poziomie krajowym, jak i w systemach międzynarodowych. W nurt międzynarodowych dyskusji inspirowanych Porozumieniem Paryskim doskonale wpisuje się idea leśnych gospodarstw węglowych, gdyż demonstruje sposób urzeczywistnienia celów globalnego porozumienia klimatycznego. Lasy Państwowe pokazały, że są gotowe do wdrażania nowych rozwiązań na rzecz promocji roli lasów w łagodzeniu skutków zmian klimatu.

Koncepcja leśnych gospodarstw węglowych, która promuje działania pozwalające na stymulację pochłaniania CO₂ przez lasy, przy jednoczesnym zwiększaniu różnorodności biologicznej oraz zintensyfikowaniu produkcji drewna, została przedstawiona na kolejnym szczycie klimatycznym ONZ w Marrakeszu (listopad 2016) podczas 22 Konferencji Stron Ramowej Konwencji Klimatycznej Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (COP 22) oraz na organizowanej przez Ministerstwo Środowiska konferencji i warsztatach ministerialnych na temat roli lasów borealnych w bilansie CO₂, które odbyły się w kwietniu 2016 roku w Tucznie.

Ważnym międzynarodowym wydarzeniem dla Lasów Państwowych było nawiązanie bliższej współpracy z leśnikami z państw Grupy Wyszehradzkiej. Organizacje zarządzające lasami państwowymi w Polsce, w Czechach, na Słowacji i Węgrzech podpisały porozumienie o współpracy. Celem porozumienia jest usprawnienie współpracy, wymiana doświadczeń i informacji na temat bieżących wyzwań związanych z zagospodarowaniem lasów w państwach regionu. Uroczyste podpisanie nastąpiło na Słowacji w miejscowości Cierny Balog podczas obchodów Dnia Drzewa. Poza PGL LP dokument podpisali przedstawiciele Lasów Republiki Czeskiej, Lasów Republiki Słowackiej i Lasów Państwowych na Węgrzech. Pomimo różnic w strukturach organizacyjnych i uwarunkowaniach prawnych odpowiadających specyfice poszczególnych państw, leśników z państw Grupy Wyszehradzkiej łączą podobne cele i praktyki na rzecz zrównoważonego zagospodarowania lasów. Podobne są również wyzwania, wśród których coraz większe znaczenie odgrywają wpływ zmian klimatycznych oraz zmieniające się regulacje i oczekiwania społeczne. Wśród obszarów współpracy wymienione

zostały także problemy ochrony lasów i zagospodarowania terenów pokłeszkowych, szczególnie w terenach górzystych, a także wymiana doświadczeń w zakresie sieci Natura 2000, gospodarki łowieckiej i certyfikacji.

Lasy Państwowe aktywnie wspierają także rozwój współpracy bilateralnej w ramach realizacji porozumienia między polskim Ministerstwem Środowiska a rosyjskim Ministerstwem Zasobów Naturalnych i Ekologii. Przedstawiciele polskiego Ministerstwa Środowiska, wspierani przez ekspertów z Lasów Państwowych, Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej oraz Instytutu Badawczego Leśnictwa spotkali się z przedstawicielami rosyjskiej Federalnej Agencji Leśnej, aby rozmawiać o gospodarce leśnej w Polsce i Rosji. Wizyta rosyjskiej delegacji trwała od 28 listopada do 2 grudnia. Członkowie grupy roboczej gościli w Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych oraz na terenie Puszczy Białowieskiej. Strona polska i rosyjska zaprezentowały doświadczenia w zakresie inwentaryzacji oraz monitoringu zasobów przyrodniczych, a także ochrony różnorodności biologicznej. Rozmawiano również o systemach edukacji leśników w obu krajach i modelach leśnictwa w Polsce i Rosji. Głównym tematem rozmów były jednak lasy i ochrona klimatu, szczególnie w kontekście COP21 w Paryżu oraz COP22 w Marrakeszu.

14. Wybrane wskaźniki i parametry

- 1) W 2016 roku Lasy Państwowe wypracowały zysk (netto) w wysokości 404,0 mln zł, który przede wszystkim zwiększył kapitał zasobów PGL Lasy Państwowe.
- 2) Przeciętny koszt utrzymania pracownika Służby Leśnej w nadleśnictwie za 2016 rok wyniósł 144,4 tys. zł.
- 3) Utrzymanie Służby Leśnej oraz pozostała działalność administracyjna i nadzór nad lasami innych własności w nadleśnictwach kształtowały się na poziomie 41,6% kosztów ogółem tych jednostek.
- 4) Koszty ogólnogospodarcze stanowiły 0,5% kosztów nadleśnictw ogółem i w przeliczeniu na jedno stanowisko robotnicze wyniosły 21,2 tys. zł.
- 5) Przychody nadleśnictw z tytułu sprzedaży drewna stanowiły 92,9% ich przychodów ogółem.
- 6) Przeciętne miesięczne zatrudnienie w Lasach Państwowych w roku 2016 wzrosło o 245 etatów w stosunku do roku 2015, tj. na stanowiskach robotniczych nastąpił spadek o 72 etaty, a na stanowiskach nierobotniczych nastąpił wzrost o 317 etatów.
- 7) Według stanu na dzień 31 grudnia 2016 r. w PGL Lasy Państwowe zatrudnionych było 25.980 osób, tj. o 371 osób więcej niż w ostatnim dniu 2015 roku.
- 8) Przeciętne miesięczne wynagrodzenie za 2016 rok wyniosło 7.772,0 zł
w tym:
 - a) w Służbie Leśnej nadleśnictw 8.415,0 zł
 - b) na stanowiskach nierobotniczych poza Służbą Leśną ogółem 6.455,1 zł
w tym:
 - nadleśnictw 6.191,6 zł
 - zakładów 7.415,6 zł
 - c) na stanowiskach robotniczych (robotnicy stali) ogółem 5.520,8 zł
w tym:
 - nadleśnictw 5.696,8 zł
 - zakładów 4.631,2 zł

15. Podsumowanie

Istniejące od 93 lat Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, obecnie działające na mocy ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach, to największy w Unii Europejskiej wyspecjalizowany podmiot zarządzający lasami publicznymi. Lasy Państwowe w imieniu Skarbu Państwa gospodarują na powierzchni 7,6 mln ha, co oznacza, że pod ich opieką znajduje się ok. 77 proc. wszystkich lasów w kraju. To ogromna odpowiedzialność w wymiarze przyrodniczym, społecznym, gospodarczym, oraz szeroko pojętego bezpieczeństwa ekologicznego Polski i Polaków.

Lasy Państwowe prowadzą trwale zrównoważoną gospodarkę leśną, która godzi ochronę zasobów przyrodniczych z potrzebą ich rozsądnego użytkowania, z korzyścią dla obywateli i rozwoju kraju. Pod względem tworzonych na ich gruntach form ochrony przyrody oraz realizowanych programów czynnej ochrony różnych gatunków flory i fauny są liderem w sferze pielęgnowania różnorodności biologicznej w polskich lasach oraz gromadzenia wiedzy o niej. Dzięki Lasom Państwowym struktura gatunkowa i wiekowa drzewostanów zmieniana jest w pożądanym, odpowiednim dla siedlisk sposób, tak by zasobność lasów i ich powierzchnia stale wzrastały. Lasy Państwowe dostarczają na rynek ponad 90 proc. surowca drzewnego zużywanego przez polskich przedsiębiorców i pozostałych obywateli. To drewno jest podstawą działania sektorów przemysłu i usług zatrudniających w sumie około 350 tys. osób. Są to wiodące w polskiej gospodarce i świetnie rozwijające się branże, jak np. produkcja mebli. Lasy Państwowe umożliwiają też obywatelom korzystanie z ich prawa do powszechnego dostępu do lasów publicznych w sposób bezpieczny i atrakcyjny, przeznaczając duże nakłady na leśną infrastrukturę turystyczną oraz występując z bogatą ofertą edukacyjną, z której korzysta co roku aż 3,7 mln osób. W taki sposób leśnicy w praktyce realizują hasło „dla lasu, dla ludzi”.

Lasy Państwowe mogą sprostać tym zadaniom dzięki unikalnej formie organizacyjno–prawnej, w jakiej funkcjonują. Umożliwia ona przede wszystkim prowadzenie wielofunkcyjnej gospodarki leśnej i realizację wielu działań na rzecz dobra wspólnego bez korzystania z pieniędzy podatników: na własny rachunek i ryzyko gospodarcze, na zasadzie samofinansowania. Przy tym Lasy Państwowe w 2016 r. z tytułu różnych danin publicznych odprowadziły ponad 2 mld zł do budżetu państwa i budżetów samorządów.

Wszystko to nie byłoby możliwe bez kompetentnej i wykształconej kadry pracowniczej, której stan na 31 grudnia 2016 r. kształtował się na poziomie 25 980 osób, czyli o 371 osób więcej niż rok wcześniej. Tworzą ją niemal wyłącznie wysoko wykwalifikowani pracownicy na stanowiskach menedżerskich,; zaledwie 9 proc. załogi to osoby na stanowiskach robotniczych. Leśnicy to ludzie mający wszechstronną wiedzę z wielu dziedzin; to oni planują,

co, gdzie, kiedy, w jakim rozmiarze i za ile powinno zostać w lesie wykonane oraz koordynują i nadzorują realizację prac, które zlecają prywatnym zakładom usług leśnych, wybieranym w przetargach. Lasy Państwowe wydają na usługi leśne blisko 3 mld zł rocznie, co stanowi około 40 proc. ich kosztów. Dzięki tym środkom prywatny rynek usług leśnych istnieje i rozwija się, dając pracę około 50 tys. osób, pochodzących głównie z terenów wiejskich.

Wymiernym efektem działalności LP prowadzonej w 2016 roku jest wypracowany wynik finansowy netto na poziomie 404 mln zł, jak również wzrost wartości aktywów trwałych o 189 mln zł. Ponadto realizacja ustawowych celów i zasad gospodarki leśnej w 2016 r. przyczyniła się do powiększenia zasobów drzewnych o 26,9 mln m³. Jednocześnie był to kolejny rok wzrostu sprzedaży surowca drzewnego o ponad 1,5 mln m³, co sprzyjało rozwojowi przemysłu drzewnego.

Warto podkreślić, że Lasy Państwowe osiągnęły dobre wyniki finansowe, wdrażając szereg wielkich programów rozwojowych, mających strategiczne znaczenie nie tylko dla samej organizacji, lecz również dla otoczenia. Wśród nich są takie projekty, jak np. zapewnianie i dostarczanie biomasy leśnej samorządom w celu zwiększania ich samowystarczalności energetycznej, promocja nowoczesnego i dostępnego dla wszystkich budownictwa drewnianego, budowa i remonty dróg lokalnych we współdziałaniu z samorządami, promocja i zapewnienie szerokiej dostępności zdrowej żywności z polskich lasów, w tym dziczyzny, czy Wielki Szlak Leśny – kompleksowa oferta integrująca istniejące leśne obiekty turystyczne i edukacyjne, która podniesie atrakcyjność regionów i ożywi lokalne gospodarki. Innowacyjnym przedsięwzięciem jest uruchomiony w 2016 r. projekt Leśnych Gospodarstw Węglowych, który docelowo ma zwiększyć w sposób planowy i mierzalny rolę lasów w magazynowaniu węgla i łagodzeniu skutków niekorzystnych zmian klimatycznych, umożliwiając przy tym obrót jednostkami pochłanianego CO₂. Realizacja i kontynuacja kilkunastu wielkich programów rozwojowych w kolejnych latach będzie miała istotne znaczenie dla przyszłości Lasów Państwowych, które bardziej zdywersyfikują źródła swoich przychodów, zmniejszając podatność na ewentualne wahania koniunktury na rynku drzewnym i stabilizując swą samodzielność ekonomiczną, efektywniej wykorzystują zasoby, jakimi zarządzają, poprawią też relacje z partnerami społecznymi, przyczyniając się zwłaszcza do rozwoju lokalnych społeczności na terenach nieurbanizowanych.

DYREKTOR GENERALNY
LASÓW PAŃSTWOWYCH
dr inż. Konrad Tomaszewski

Warszawa, dnia 25-05-2017 r.